

Els boscos submarins

A poca fondària, les algues ocupen una gran part de les superfícies del fons d'ús.

Aquesta massa vegetal i alguns animal colonials, com ara les urgònies, formen estructures tridimensionals que creen una multitud de microhàbitats.

Igual que en un bosc terrestre, hi ha comunitats d'organismes que es desenvolupen arran de sostrat.

Altres estan per sobre. I encara, algunes sobresurten per la seva major alçària.

Aquesta distribució fa que es pugui considerar que els organismes que recobreixen el fons marí formen una mena de bosc que, sovint, pot fer menys d'un metre d'alt.

L'espai lliure que queda entre les algues del fons, les petites cavitats i qualsevol estructura sòlida on adherir-se reuneix les característiques ambientals adients perquè s'instal·lin animals o, fins i tot, altres algues.

En aquests ambients boscosos del fons del mar sol haver-hi una gran diversitat d'invertebrats.

Uns viuen units al fons, altres es troben enfilats a les algues o estan per sobre d'altres animals.

Els boscos marins que són a prop de la superfície tenen una agitació contínua, ja que reben l'acció de les onades.

A mesura que es guanya profunditat, els corrents són menys turbulents i tenen una direcció dominant.

Els boscos creixen construint estructures a favor del corrent per aprofitar l'aliment que porta.

Els moviments d'aigua més bruscos que hi ha a poca fondària condicionen les espècies que poden viure en aquests indrets.

Per a molts organismes, com és el cas d'aquesta pegellida, moure's entre les algues és com fer-ho en una espessa selva plena d'obstacles.

Altres animals poden traslladar-se nedant entre les algues.

És el cas d'aquest petit crustaci: un isòpode, que fa servir un extrem de l'alga com si fos una pista de llançament.

Els animals que viuen en aquests boscos, han hagut de desenvolupar una veritable especialització.

Aquest mol·lusc ha de moure la closca i, per això, s'ha de poder agafar al substrat amb la força suficient per no ser arrossegat per les onades.

El mateix passa amb aquest ermità que, a més de dur el pes de les anemones sobre la closca, encara té forçar per lluitar amb un rival.

Cal prestar atenció a les delicades plomes de mar.

Si les mirem en detall, podem veure uns petits crustacis amfípodes al seu damunt que estan aferrats a qualsevol branca, sempre a l'aguait, esperant poder capturar algun organisme que es posi al seu abast.

Sovint es poden trobar organismes que tenen mecanismes de supervivència molt interessants.

Aquest cranc té el cos completament recobert de petits pòlips d'hidroideus.

Situat en el seu medi, entremig d'algues i altres organismes és molt difícil de veure.

Tenir aquests animals enganxats al cos té un altre avantatge: el de portar menjar sempre a sobre.

Quan el cranc té gana, pot agafar un pòlip i menjar-se'l.

Algunes espècies d'invertebrats que formen colònies grans, per exemple les gorgònies, poden representar el paper de l'estrat herbari dels boscos terrestres, però dins dels boscos submarins.

Les gorgònies blanques i les vermelles poden arribar a fer un metre de longitud i sobresurten notablement del substrat.

Al seu damunt viuen algunes espècies de mol·luscs i de crustacis, que aprofiten aquesta talaia per capturar més fàcilment els organismes planctònics o per menjar-se els pòlips de les gorgònies.

Alguns d'aquests animals són sorprenents.

És el cas d'aquest mol·lusc o pistobranqui que, a més de ser molt petit, imita a la perfecció el color i la forma dels pòlips de la gorgònia sobre la qual viu.

La similitud és tan bona que costa molt poder-los diferenciar.

Un altre cas és aquesta ciprea, un mol·lusc gasteròpode que s'alimenta de pòlips.

La varietat d'organismes que viuen damunt les gorgònies pot ser sorprenentment alta.

En aquest bosc submergit tampoc hi falten els peixos.

Uns hi viuen permanentment i altres s'hi apropen per buscar les preses que necessiten per a la seva alimentació.

La coloració acostuma a ser força mimètica, ja que basa en la seva supervivència en el principi de veure i no ser vist.

Per aquest motiu, els peixos que viuen entre les algues i la posidònia són molt difícils de localitzar.

Però els boscos submarins no són exclusius de les zones amb vegetals marins.

Més enllà de la zona il·luminada, els boscos submarins estan constituïts per diferents espècies de corals, gorgònies o esponges que poden formar estructures de grans dimensions.

En els fons, on ja no arriba la llum, no hi ha algues ni plantes fanerògames marines.

A aquestes fondàries, el seu paper estructural el fan els animals sèssils.

Si els comparem, veiem que els vegetals creixen buscant la llum i els animals sèssils ho fan buscant el seu aliment.

La gran majoria d'aquests animals són suspensívors i creixen fixats al fons,

on busquen l'aliment de la manera més fàcil i rendible, que és capturant partícules suspeses en l'aigua o el plàncton que és arrossegat pels corrents.

El fet que aquests organismes immòbils estiguin agrupats n'afavoreix la reproducció,

ja que en haver-hi individus de sexes diferents ben a prop, poden aprofitar els corrents marins per al transport de les cèl·lules reproductores, la qual cosa facilita la fecundació.

És un procés similar al que observem als arbres dels boscos, que també necessiten els vents o els insectes per realitzar la fecundació.

Aquests organismes de vida sèssil poden recobrir extenses superfícies de la plataforma continental i del talús.

En els corals, cada colònia té una forma globosa on hi ha nombrosos espais buits que estan a la disposició de molts organismes petits.

Les larves de molts invertebrats i els alevins troben aquí un refugi adient, ja que tindran moltes més possibilitats de desenvolupar-se que en un espai obert sense cap mena de protecció.

Però aquesta abundància d'animals també atrau molts depredadors.

Això fa que, al voltant de moltes colònies de corals, la biodiversitat sigui molt alta.

Les imatges que estem veient tenen un valor excepcional, atès que en molts indrets, una bona part d'aquesta riquesa biològica ja ha desaparegut.

Amb el pas dels anys, els fons marins de la plataforma continental s'han anat degradant i s'han destruït molts boscos submarins i la seva fauna.

En la majoria dels casos, això es deu a l'impacte de les activitats humanes.

Molts d'aquests ambients han quedat reduïts a camps erms amb un notable empobriment de les comunitats marines.

Lamentablement, en molts indrets, fins i tot a poca fondària, els boscos submarins han desaparegut totalment.

En aquests casos, les roques queden cobertes, tan sols, per una capa de restes d'algues i pocs organismes.

Si no s'aturen les causes que provoquen l'actual degradació, aquesta situació podria ser pràcticament irreversible.